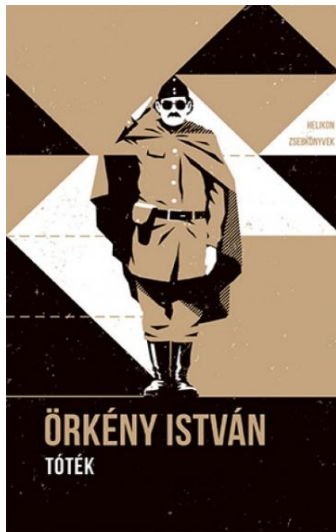

Örkény István: Tóték

Örkény István (1912-1979)

- ▶ Író, drámaíró.
- ▶ Budapesten született polgári családban.
- ▶ Vegyészetet, majd gyógyszerészetet tanul.

- ▶ A második világháborúban munkaszolgálatos, hadifogságba esett.
- ▶ 1956 - írók forradalmi szervezkedése /évekig nem közölték írásait/
- ▶ 60-as évek - újra jelen van az irodalmi életben
- ▶ *a groteszk ábrázolásmód legjelentősebb mestere*
- ▶ *a magyar abszurd dráma képviselője (Macskajáték és Tóték)*

- ▶ 1964- Tóték -kisregény
- ▶ 1967 - átdolgozta drámává (a helyzet- és jellemkomikum a színpadon érvényesül igazán)
- ▶ 1969 - Isten hozta, őrnagy úr! - Fábri Zoltán megfilmesítette

„A kisember hatalmi erőszakkal szembeni kiszolgáltatottságáról szóló, de azt groteszk eszközökkel megjelenítő darab.”

Groteszk

/Örkény István: Arról, hogy mi a groteszk/

- ▶ furcsa, torz
- ▶ „a világ fejtetőre állítva”
- ▶ olyan minőség, amely össze nem illő jelenségeket társít
- ▶ *egyszerre jelenik meg: félelmetes és nevetséges, a keserű, a szomorú és a komikus hatást keltő, a szép a rúttal*

Tankönyv: 233. oldal

Cselekmény

- ▶ ideje 1942 nyara, helyszíne: Mátraszentanna
- ▶ ide érkezik meg az őrnagy - betegszabadságra
- ▶ készülnek a fogadására - remélik, fiuk ezáltal kedvezményeket fog kapni
- ▶ ellenben: testi-lelki erőszakot hoz az őrnagy jelenléte
- ▶ dobozok hajtogatása - kényszermunkává válik

Az abszurditás fokozása:

- ▶ a falu jámbor postása „*manipulálja*” (befolyásolja) az eseményeket

Mi az abszurd?

- ▶ észszerűtlen
- ▶ az észszerűtől szélsőségesen eltérő helyzet vagy magatartás

- ▶ Az események - felháborítóak
- ▶ A család életén keresztül képet kapunk a mindenkori terrorisztikus hatalmak működéséről is: a kisemberek kiszolgáltatottsága
- ▶ Mindezt komikus helyzetek, a szereplők groteszk, humoros megnyilatkozásai révén mutatja be a dráma.
- ▶ TRAGIKOMÉDIA - a dráma tragikumot és a komikumot ötvöző változata

Foglaljuk össze!

- ▶ groteszk
- ▶ abszurd
- ▶ dráma - tragikomédia
- ▶ a végkifejlet abszurd
- ▶ *látszólagos megoldás*

Felhasznált fényképek:

- ▶ https://www.libri.hu/konyv/orkeny_istvan.totek-6.html
- ▶ <http://elso.xyz/orkeny-istvan-totek-szindarab/>
- ▶ https://hu.wikipedia.org/wiki/%C3%96rk%C3%A9ny_Istv%C3%A1n#/media/F%C3%A1jl:%C3%96rk%C3%A9ny_Istv%C3%A1n_1974.jpg

Köszönöm a figyelmet! 😊

Készítette: Csíkos Éva